

Barendrecht, 11 januari 2010

Aan: De leden van CDA-Tweede Kamerfractie.
c.c.: CDA-partijvoorzitter van Heeswijk
Van: CDA-wethouder en CDA-fractie Barendrecht
Betreft: Waarom geen CO₂ opslag in Barendrecht, de feiten.

Geachte leden van de CDA-Tweede Kamerfractie,

U bent allen, nemen wij aan, op de hoogte van de contacten, die Liesbeth Spies de afgelopen twee jaar heeft gehad met de CDA-fractie Barendrecht over de opslag van CO₂ in de twee lege Barendrechtse gasvelden.

Volgens onze informatie vindt a.s. woensdag, 13 januari, het VAO plaats waar de CO₂ opslag in Barendrecht aan de orde moet komen.

Formeel heeft de CDA-fractie in de Tweede Kamer haar standpunt nog niet bepaald.

De CDA-fractie Barendrecht en de CDA-wethouder doen een ultieme poging in deze brief de discussie in uw fractie te ondersteunen. Onze argumenten om nee te zeggen tegen het demonstratieproject CO₂ opslag Barendrecht zetten wij in deze mail nog een keer op een rij.

De Barendrechtse fractievoorzitters hebben vorige week naar alle fracties en fractiewoordvoerders in de Tweede kamer een brief gestuurd om hen nog eens te wijzen op de argumenten, waarom de opslag van CO₂ niet in Barendrecht plaats moet vinden.

CDA-Barendrecht is zeer ontstemd dat, zowel de CDA-Tweede Kamerfractie als CDA-minister Maria van der Hoeven, de argumenten van Barendrecht nog niet serieus lijken te nemen.

Wij zijn zeer teleurgesteld dat zowel door de CDA-Tweede Kamerfractie als door de ministers Cramer en van der Hoeven het Milieueffectrapport (MER) Ondergrondse opslag van CO₂ in Barendrecht kritiekloos wordt overgenomen.

Het MER hangt aan elkaar van modellen en aannames. Daar kunnen veel vraagtekens bij worden gesteld. Ook al lijken de risico's klein, er wordt volkomen voorbij gegaan aan het feit dat een heel klein risico voor de korte termijn een groot risico voor de eeuwigdurende termijn betekent.

Bij het algemeen overleg van de commissie Economische Zaken eind vorig jaar bleek dat sommige Kamerleden het voldoende vinden dat de veiligheid voor de komende 20 jaar is gegarandeerd. Het gaat hier in Barendrecht echter wel om een opslag met een tijdsduur, die ons voorstellingsvermogen ver te buiten gaat.

Een besluit, dat nu genomen wordt, heeft een impact op de veiligheid van de inwoners van Barendrecht en directe omgeving voor duizenden jaren. Zit het gas eenmaal onder onze bodem dan kan het er bij veranderende inzichten niet even snel uitgehaald worden. Uw besluit is dan ook onomkeerbaar en heeft gevolgen voor een oneindig lange periode.

Waarom zegt CDA Barendrecht en met haar het hele gemeentebestuur van Barendrecht nee geen CO₂ opslag?

Uit de vele argumenten, die pleiten voor het nee tegen de opslag van CO₂ onder Barendrecht de volgende 10 uitgelicht:

1. Het **Amesco-rapport**¹ van 2007 zegt dat opslag van CO₂ bij voorkeur niet in dichtbevolkt gebied moet gebeuren.
2. Er is **geen onafhankelijke wetenschappelijk onderzoek** uitgevoerd over de geologische bodemgesteldheid onder Barendrecht.
3. De zogenaamde **aanvullende onderzoeken** van de ministers voldoen op geen enkele manier aan de wetenschappelijke standaard, die CDA-Barendrecht voor ogen heeft voor een second opinion. Het kan dan in ieder geval niet zo zijn dat uitgegaan wordt van de uitkomsten van een MER, waar vraagtekens bij gesteld worden. Begin november 2009 hebben we onze bevindingen² aan Liesbeth Spies kenbaar gemaakt.
4. De **risico-analyse** wordt in het MER beperkt tot de injectieputten. Te makkelijk wordt in het MER voorbij gegaan aan risico's in de boven het gasveld gelegen woonwijken. Een onafhankelijk onderzoek naar het weglaten van die risico's ontbreekt.
5. Onduidelijk is hoe de **kennisoverdracht** naar toekomstige generaties gaat verlopen. Er wordt in Barendrecht wel een afvalstof onder de grond gebracht met alle risico's van dien. Nieuwe generaties moeten dit blijven weten!
6. De **hulpdiensten** in de regio Rotterdam zijn niet voorbereid op een ramp met een CO₂ ontsnapping. De traditionele voertuigen bereiken de plek des onheils in ieder geval niet.
7. Een adequaat **monitoringplan** (het meten van CO₂ concentraties op maaiveldniveau) ontbreekt. Alleen is er voor de korte termijn voorzien in monitoring rondom de injectieputten. Monitoring op andere plaatsen boven de gasvelden wordt niet gedaan. In het MER wordt te snel de conclusie getrokken dat het niet te verwachten is dat CO₂ op andere plaatsen dan de plaatsen van injectie boven de grond kan komen. Een bewijs dat dit voor de eeuwigdurende periode echt niet gebeurt ontbreekt.
8. Het blijkt nog steeds dat men, ook in CDA-kringen, de conclusie trekt dat CO₂ veilig kan worden opgeslagen omdat er eeuwen lang aardgas opgeslagen lag. Men ziet dan helaas de **chemische feitelijkheid** over het hoofd. Het gas dat onder Barendrecht lag CH₄ is een brandstof. Een verbinding, die energie levert en onze huizen nu verwarmt of onze auto's aandrijft. Het is een explosief gas en bij ontsnappen stijgt het naar de hogere luchtlagen. CO₂ is daarentegen het afvalproduct van de volledige verbranding van fossiele brandstoffen, dus ook van CH₄. CO₂ is een zwaar gas. Het blijft bij ontsnappen boven het maaiveld hangen. Bekend is dat CO₂ bij concentraties van 5 % gezondheidsproblemen geeft. Boven de 10 % is het absoluut dodelijk. CO₂ reageert zeker op een andere wijze met het gesteente op de grootte diepte, bij hoge temperatuur en druk dan CH₄. Daar is onvoldoende onderzoek naar gedaan. Het zijn dus juist niet die ervaringen uit het verleden, die een garantie zijn voor een veilige toekomst van Barendrecht. Een aantal hoogleraren waarschuwen voor die chemische reacties, die zouden kunnen plaats vinden. Het MER laat dit onderwerp liggen.
9. Er is nog nergens ter wereld **ervaring** met het **terugpompen** van een gas in een leeg gasveld naar de oorspronkelijke druk. Via compressoren, die jaren lang een enorme hoeveelheid geluid genereren, die net binnen de wettelijke kaders passen, wordt het CO₂ onder een druk van 300 bar teruggepompt. Er is wel ervaring met het tijdelijk opbergen van gas of het gebruik van CO₂ om gasvelden leeg te pompen. Maar dan gaat het niet om een eeuwigdurende situatie. Nader onderzoek of dit haalbaar is ontbreekt.
10. Het MER garandeert een eindige tijd voor de **afsluiting** van de **injectieputten** met een betonnen plug. De risico's voor de oneindige termijn en de gevolgen die het mogelijk over tienduizenden jaren kan hebben ontbreekt volledig.

¹ Amesco, Generic Environmental Impact Study on CO₂ -storage, Royal Haskoning, (9S0742/R04/ETH/Gron), July 2007.

² Zie voor de Barendrechts notitie: <http://www.cdabarendrecht.nl/ruimte/geen-nieuwe-inzichten-aanvullende-co2-onderzoeken-569.php>

De CDA fractie Barendrecht en de CDA-wethouder doen nogmaals een dringend beroep op u heel goed de argumenten van Barendrecht tot u door te laten dringen. Voor men een experiment begint moeten, er meer zekerheden zijn dan die er nu zijn. Het gaat hier om veiligheid en gezondheid van mensen, die met veel plezier in Barendrecht wonen en de komende eeuwen vast nog in Barendrecht willen wonen. De discussie over nut en noodzaak van het opbergen van een afvalproduct bij de verbranding van een fossiele brandstof willen wij op dit moment niet aangaan. De vraagtekens, die daarbij zijn die kent Liesbeth Spies inmiddels zeker. Maar die discussie is breder dan de Barendrechtse case. Wij wijzen u hierbij wel op de risico's, die u neemt als u toch gaat besluiten ja te zeggen tegen de opslag van CO₂. Mocht er wat verkeerd gaan dan kan de Tweede Kamer fractie van het CDA zich niet verschuilen achter een argument, hadden we het maar geweten. CDA-Barendrecht wijst u al twee jaar op de onvolkomenheden bij het opzetten van dit experiment in dichtbevolkt gebied.

CDA-Barendrecht vindt het onverantwoord op dit moment met zo veel zaken die nog onduidelijk zijn of niet goed zijn onderzocht ja te zeggen tegen de opslag onder Barendrecht. CDA-Barendrecht kon op grond van feiten niet tot een andere conclusie komen dan: nee tegen CO₂ in Barendrecht.

Nogmaals wij hopen, dat u zich niet alleen laat leiden door economische perspectieven voor Nederland, maar de zorgen vanuit Barendrecht echt serieus neemt en niet simpel afdoet als emoties. Emoties, die zijn er zeker ook. Niets is immers Barendrechters vreemd.

Maar door emoties moet een politicus heen kijken. Dat doen wij in Barendrecht. CDA-Barendrecht zou zeer teleurgesteld zijn en het ook niet uit kunnen leggen aan haar kiezers als haar Kamerfractie haar niet gaat volgen.

Meer informatie van de afgelopen twee jaar vindt u ook op onze website www.cdabarendrecht.nl/CO2.

Met vriendelijke groet,
Namens CDA-Barendrecht

Bas Nootenboom, wethouder
Corrie Righolt Dam, fractievoorzitter
Klaas Groenendijk, vice-fractievoorzitter
Peter Luijendijk, fractiesecretaris
Adrie Luijendijk, raadslid
Leo van Gelder, raadslid
Martin van Hengel, raadslid

N.B. Deze ultieme poging de CDA Tweede Kamer fractie te overtuigen van de Barendrechtse argumenten nee tegen CO₂ wordt gepubliceerd op www.cdabarendrecht.nl, gestuurd naar diverse CDA-ers in de regio en provincies Zuid-Holland, Drenthe en Friesland en andere belangstellenden.